

Automaattisen ratkaisumenettelyn käyttöönottopäätös: Mela-sairauspäiväraha

Ratkaisu

Mela ottaa käyttöön automaattisen ratkaisumenettelyn Mela-sairauspäivärahaa koskevilla asioissa.

Perustelut

Johdanto

Mela on arvioinut automaattisen ratkaisumenettelyn käyttöönoton edellytysten täyttymisen tällä käyttöönottopäätöksellä.

Mela-sairauspäivärahalla tarkoitetaan tässä käyttöönottopäätöksessä maatalousyrittäjälle tai apurahansaajalle suoritettavaa korvausta sairaudesta johtuvasta työkyvyttömyydestä, kun korvaus myönnetään sairausvakuutuslain mukaisen omavastuuajan korvaamisesta maatalousyrittäjille annetun lain (118/1991) mukaisesti.

Mela katsoo seuraavaksi kuvattavilla perusteilla, että käyttöönottopäätöksen kohteena oleva ratkaisumenettely täyttää automaattisen ratkaisumenettelyn käyttöönottoa koskevat edellytykset kaikilta osin.

Menettelyä koskeva aineellinen lainsäädäntö

Mela-sairauspäivärahan hakemisesta, edellytyksistä, määrästä ja muista Mela-sairauspäivärahan myöntämiseen liittyvistä seikoista säädetään laissa sairausvakuutuslain mukaisen omavastuuajan korvaamisesta maatalousyrittäjille (OmavastL) sekä asetuksessa sairausvakuutuslain mukaisen omavastuuajan korvaamisesta maatalousyrittäjille (OmavastA).

OmavastL:n 1 §:n mukaan maatalousyrittäjän eläkelaisa tarkoitettulla maatalousyrittäjällä ja apurahansaajalla on oikeus saada korvaukseksi sairaudesta johtuvasta työkyvyttömyydestä päivärahaa sairausvakuutuslain 8 luvun 7 §:n 1 momentissa tarkoitettuna omavastuuajana siten kuin omavastL:ssa säädetään. Sairausvakuutuslain 8 luvun 7 §:n 1 momentin mukainen omavastuu aika on työkyvyttömyyden alkamispäivä ja yhdeksän sitä lähinnä seuraavaa arkipäivää.

OmavastL:n 3 §:n 1 momentin mukaan Mela-sairauspäivärahaa suoritetaan työkyvyttömyyden ajalta sen alkamispäivää ja kolmea sitä seuraavaa päivää lukuun ottamatta jokaiselta viikonpäivältä enintään sairausvakuutuslain mukaisen omavastuuajan loppuun.

OmavastL 3 §:n 2 momentin mukaan, jos työkyvyttömyys on jatkunut 1 §:ssä tarkoitettuna omavastuuajan yli, edellytyksenä päivärahan suorittamiselle omavastuuajalta on, että maatalousyrittäjälle myönnetään sairausvakuutuslain mukaista päivärahaa.

OmavastL:n 6 §:n 1 momentin mukaan Mela-päiväraha hakemus on toimitettava Kelalle, jos työkyvyttömyys, jonka ajalta päivärahaa haetaan, jatkuu sairausvakuutuslain omavastuuajan jälkeen. Muussa tapauksessa hakemus on toimitettava Melalle tai sen valtuuttamalle asiamiehelle.

Mela ratkaisee automaattisessa ratkaisumenettelyssä ne Mela-päiväraha-asiat, jotka tulevat Melassa vireille Kelaan tehdyn hakemuksen nojalla. Mikäli asianosainen toimittaa Mela-päiväraihakemuksen suoraan Melaan tai sen valtuuttamalle asiamiehelle, hakemusta ei ratkaista automaattisessa ratkaisumenettelyssä.

Automaattisesti ratkaistavat asiat ovat sellaisia, joissa ratkaisu voidaan johtaa yksiselitteisesti lainsäädännöstä ja käsiteltävän asian tosiseikoista. Mikäli asia vaatii tapauskohtaista harkintaa tai asian selvittäminen sitä muutoin edellyttää, asiaa ei ratkaista automaattisesti, vaan asia ohjautuu luonnollisen henkilön käsiteltäväksi Melan ennalta laatimien käsittelysääntöjen nojalla.

Automaattisesti voidaan ratkaista tapaukset, joissa Mela-päiväraha-asiassa annettava ratkaisu seuraa Kelan antamaa myönteistä ratkaisua sairausvakuutuslain mukaisesta päivärahasta. Tämän lisäksi automaattisesti voidaan ratkaista asiat, joissa hakijan työkyvyttömyysaika jää alle sairausvakuutuslain ja OmavastL:n mukaisen omavastuuajan, jolloin sekä Kelan että Melan ratkaisu on hylkäävä. Lisäksi automaattisesti voidaan ratkaista tapaukset, joissa hakija ei ole Kelan sairausvakuutuslain nojalla antaman sairauspäivärahapäätöksen mukaan työkyvytön, jolloin sekä Kelan että Melan ratkaisu on hylkäävä.

Hallintolain edellytykset automaattiselle päätöksenteolle

Asian automaattisen ratkaisemisen edellytykset

Tämän käyttöönottopäätöksen kohteena oleva automaattinen ratkaisumenettely täyttää hallintolain 8 b luvussa asian automaattiselle ratkaisemiselle asetetut vaatimukset.

Automaattinen ratkaisumenettely perustuu Melan ennalta laatimiin käsittelysääntöihin. Käsittelysäännöt on laadittu niin, että automaattinen ratkaisumenettely johtaa kussakin automaattisesti ratkaistussa asiassa OmavastL:n ja muun sovellettavan lain mukaiseen lopputulokseen. Automaattisessa ratkaisumenettelyssä ratkaistaan vain sellaiset asiat, jotka eivät sisällä tapauskohtaista harkintaa. Käsittelysäännöissä on määritelty tilanteet, jolloin asian käsittely ja ratkaisu siirtyy luonnolliselle henkilölle. Asia siirtyy käsittelysäännöissä määritellyn mukaisesti luonnollisen henkilön käsiteltäväksi ja ratkaistavaksi, kun ratkaisua ei voi johtaa yksiselitteisesti lainsäädännöstä ja käsiteltävän asian tosiseikoista.

Asianosaisella on oikeus hakea maksutta oikaisua valittamalla automaattisessa ratkaisumenettelyssä tehdystä päätöksestä, jolloin luonnollinen henkilö Melassa tutkii oikaisuvaatimuksen. Menettely täyttää siten hallintolain 53 f §:n edellytykset siitä, että ratkaisuun on voitava hakea maksutta oikaisua.

Melan automaattisessa ratkaisumenettelyssä tehtävään hallintopäätökseen merkitään hallintolain 53 g §:n mukaisesti tieto siitä, että asia on ratkaistu automaattisessa ratkaisumenettelyssä. Lisäksi päätökseen merkitään Melan verkkosivun osoite, josta tämä käyttöönottopäätös on saatavilla.

Tiedonhallintalaissa säädetyt edellytykset automaattisen ratkaisumenettelyn käyttöönotolle ja käytölle

Tehtäväjaon ja käsittelysääntöjen dokumentointi

Tiedonhallintalain 28 a §:n 1 momentin mukaan tiedonhallintalain 6 a luvussa säädettyjen velvollisuuksien toteuttamisesta vastuussa olevien henkilöiden tehtäväjako on dokumentoitava. Mela on dokumentoinut tehtäväjaon erilliseen asiakirjaan.

Mela on laatinut tiedonhallintalain 28 a §:n 2 momentin mukaisen käsittelysääntö-dokumentaation, josta ilmenee tämän käyttöönottopäätöksen kohteena olevan automaattisen ratkaisumenettelyn toiminta. Tiedonhallintalain 28 a §:n 2 momentin mukaisen käsittelysääntödokumentaation sisällön lainmukaisuus on tiedonhallintalain 28 a §:n 3 momentin mukaisesti tarkastettu ja dokumentaatio on hyväksytty. Mela säilyttää hyväksytyä käsittelysääntödokumentaatiota vähintään viisi vuotta automaattisen ratkaisumenettelyn käytöstä poistamista seuraavan kalenterivuoden alusta lukien.

Mela on tiedonhallintalain 28 a §:n 4 momentin mukaisesti varmistanut, että laaditun käsittelysääntödokumentaation sekä asian ratkaisemiseen käytettävien tietojärjestelmien toteutusten perusteella voidaan vähintään viiden vuoden ajan asian ratkaisemisesta osoittaa, millä käsittelysäännöillä yksittäinen asia on ratkaistu automaattisesti ja missä vaiheissa luonnollinen henkilö on osallistunut asian käsittelyyn.

Laadun varmistaminen, laadunvalvonta ja virhetilanteiden käsittely sekä tietojen käyttö

Mela on tiedonhallintalain 28 b §:n mukaisesti varmistanut, että ratkaisumenettely vastaa Melassa laadittuja käsittelysääntöjä testaamalla menettelyn kattavasti. Lisäksi Mela on varmistanut, että automaattisesti laadittavat päätökset perustuvat hyvään kielenkäyttöön. Tehdyt laadunvarmistustoimenpiteet on dokumentoitu laadunvarmistusta ja laadunvalvonnan toimenpiteitä koskevaan erilliseen dokumenttiin. Kyseisen automaattisen ratkaisumenettelyn laadunvarmistuksesta vastaava henkilö on nimetty.

Mela on tiedonhallintalain 28 c §:n mukaisesti dokumentoinut laadunvarmistuksen ja laadunvalvonnan toimenpiteitä koskevaan erilliseen dokumenttiin ratkaisumenettelyä koskevan riskienkartoituksen, laadunvalvonnan suunnitelman sekä tehdyt laadunvalvontatoimenpiteet. Kyseisessä dokumentissa on myös kuvattu, miten mahdolliset virheet korjataan ja dokumentoidaan. Kyseessä olevan automaattisen ratkaisumenettelyn laadunvalvonnasta ja virhetilanteiden käsittelystä vastuussa oleva henkilö on nimetty.

Mela on arvioinut automaattisessa ratkaisemisessa hyödynnettävien tietojen ajantasaisuutta ja virheettömyyttä laatimissaan käsittelysäännöissä sekä tekemällään riskiarvioinnilla tiedonhallintalain 28 f §:n mukaisesti. Mela on toteuttanut tarpeelliseksi arvioidut tekniset toimenpiteet, jotka edistävät asiankäsittelyssä hyödynnettävien tietojen laatua.

Tiedottaminen

Mela tiedottaa tiedonhallintalain 28 e §:ssä tarkoitetulla tavalla asioiden automaattisesta ratkaisemisesta, automaattisen ratkaisumenettelyn käytön perusteista ja muista asiakkaan oikeuksien kannalta keskeisistä tiedoista verkkosivuillaan osoitteessa mela.fi/ratkaisumenettely. Samalla sivulla julkaistaan myös voimassa oleva käyttöönottopäätös. Käyttöönottopäätöksen sekä tietoa automaattisesta

ratkaisumenettelystä voi saada myös soittamalla Melan asiakaspalveluun. Edellä mainitussa osoitteessa on Melan asiakaspalvelun yhteystiedot.

Tietosuojalainsäädäntö

Tietosuoja-asetuksen 22 artikla edellyttää kansallista lainsäädäntöä automatisoitujen yksittäispäätösten tekemisestä. Tässä käyttöönottopäätöksessä tarkoitettussa ratkaisumenettelyssä tehtävät päätökset perustuvat kansalliseen lainsäädäntöön ja täyttävät siten tietosuoja-asetuksen 22 artiklan mukaiset edellytykset. Automaattisesta päätöksenteosta on säädetty hallintolaissa ja tiedonhallintalaissa. Rekisteröity voi myös tietosuoja-asetuksen edellyttämällä tavalla hakea oikaisua hänelle annettuun päätökseen.

Mela on ottanut automaattisessa ratkaisumenettelyssä huomioon rekisteröidyn informointia koskevat säännökset. Melan automaattisessa ratkaisumenettelyssä tehtävään päätökseen merkitään tieto siitä, että asia on ratkaistu automaattisessa ratkaisumenettelyssä. Asianosainen saa tarvittavat tiedot automaattisen ratkaisumenettelyn käytöstä Melan verkkosivuilta. Verkkosivuilla on asioiden automaattista ratkaisemista koskeva sivu, jossa kerrotaan automaattisen ratkaisumenettelyn käytöstä Melassa. Tämän lisäksi Melan verkkosivuilta löytyvissä tietosuojaselosteissa ja asiakirja-julkisuuskuvauksessa on informoitu automaattisten ratkaisumenettelyjen käytöstä.

Mela on lisäksi laatinut ja hyväksynyt tietosuoja-asetuksen mukaisen vaikutustenarvioinnin, jossa on myös arvioitu automaattisen ratkaisumenettelyn käyttöönottoa ja käyttöä.

Luettelo käyttöönottopäätöksen perusteena olevista asiakirjoista

Käyttöönottopäätös perustuu seuraaviin asiakirjoihin:

- tiedonhallintalain 28 a §:n 1 momentissa tarkoitettua tehtäväjakoja koskeva asiakirja
- tiedonhallintalain 28 a §:n 2 momentissa tarkoitettu käsittelysääntödokumentaatio
- tiedonhallintalain 28 b §:n 3 momentissa tarkoitettu laadunvarmistamista ja tiedonhallintalain 28 c §:n 2 momentissa tarkoitettu laadunvalvontaa koskeva dokumentaatio.

Säilytysaika

Jos automaattinen ratkaisumenettely poistetaan käytöstä, Mela säilyttää tämän käyttöönottopäätöksen sen jälkeenkin vähintään viiden vuoden ajan. Määräaika alkaa poistamista seuraavan kalenterivuoden alusta. Säilytysaika perustuu tiedonhallintalain 28 d §:n 3 momenttiin.

Muutoksenhaku

Tähän käyttöönottopäätökseen ei saa hakea muutosta (oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 6 §:n 2 momentti).

Yhteystiedot

Käyttöönottopäätökseen liittyvistä asioista saa lisätietoja osoitteesta mela.fi/ratkaisumenettely. Voit olla myös yhteydessä Melan asiakaspalveluun käyttöönottopäätökseen liittyvistä asioista puh. 029 435 2650.

Käyttöönottopäivämäärä ja päätöksen tekemisen ajankohta

Päätöksen tekemisen ajankohta on 22.10.2024

Automaattinen ratkaisumenettely on otettu käyttöön ennen lain 488/2023 voimaantuloa.

Tieto päätöksentekijästä

Päätöksen automaattisen ratkaisumenettelyn käyttöönotosta teki Melan korvauspalveluista ja tietohallinnosta vastaava johtaja Mika Paananen.